

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: V. P.**, zastoupen JUDr. Petrem Knoblochem, advokátem, se sídlem Husova 17, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 4. 2005, č. j. 60 Az 20/2005 - 28,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Ustanovenému advokátu JUDr. Petru Knoblochovi, se sídlem Husova 17, Plzeň, **se** odměna za zastupování **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti shora uvedenému rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 97/LE - B01 - B02 - 2005 ze dne 1. 2. 2005, kterým byla zamítnuta stěžovatelova žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že v jeho případě jsou dány důvody pro udělení azylu, neboť byl v zemi původu pronásledován vymahači fiktivních dluhů ze zločineckých struktur, stěžovatel jimi byl ohrožován na životě a zdraví. Pokud hledal ochranu u státních

orgánů, pak zjistil, že i tyto jsou součástí zločineckých struktur. Stěžovatel patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur, a proto je u něj dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel upozorňuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, který uvádí, že i činy soukromých osob mohou být provažovány za pronásledování, pokud je státní orgány vědomě tolerují nebo odmítají či nejsou schopny zajistit účinnou ochranu. Dále stěžovatel namítá, že žalovaný provedl dokazování nedostatečně, a na základě takto zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Krajský soud ponechal tuto skutečnost bez povšimnutí. Tento soud měl rovněž přezkoumat napadené rozhodnutí žalovaného a správní řízení jemu předcházející z hlediska dodržení procesních předpisů; rozhodnutí žalovaného neodpovídá § 47 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění v něm obsažené je nedostatečné a řízení před správním orgánem je proto nutno zopakovat. Konečně stěžovatel nesouhlasí se způsobem, jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Soud zcela přehlédl, že stěžovatel považuje svůj návrat do země původu za nebezpečný, hrozí mu tam po návratu nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení - po zjištění, že stěžovatel požádal v České republice o azyl, bude podroben persekuci a administrativní šikaně ze strany milice - zde odkazuje stěžovatel na Zprávu MZV USA za rok 2003 ze dne 14. 3. 2004 - stěžovatel se domnívá, že splňuje podmínky pro přiznání překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, přičemž ani žalovaný ani krajský soud se touto skutečností nezabýval. Stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhl rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný považuje podanou kasační stížnost za nepřípustnou, neboť v ní neshledává žádný z důvodů, které stěžovatel uplatnil v řízení před krajským soudem, a proto má za to, že by měla být kasační stížnost odmítnuta.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel požádal v České republice o azyl již podruhé (v lednu 2005), a to poté, co se na jejím území zdržuje od roku 1995, přičemž zde pracuje, v roce 1999 mu bylo uděleno správní vyhoštění a zákaz pobytu na deset let. Stěžovatel neuvedl v průběhu řízení žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly jeho politické angažovanosti, uváděl, že měl potíže s mafii, která po něm požadovala výpalné za jeho dva podniky, obával se ohrožení rodiny. Žalovaný stěžovatelem uváděné důvody posoudil tak, že stěžovatelovu žádost o azyl shledal nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatel podle jeho názoru neuvedl žádnou skutečnost, jež by svědčila tomu, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že toto rozhodnutí napadl stěžovatel žalobou ke Krajskému soudu v Plzni, ve které požadoval přezkum otázky splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu. Zemi původu byl nucen opustit z důvodu tíživé životní situace a chtěl v České republice nalézt podmínky pro bezpečný a důstojný život, což v zemi jeho původu není možné. Krajský soud žalobu zamítl, přitom se vyslovil k omezenému přezkumu neudělení azylu z humanitárních důvodů při aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, se závěry žalovaného ohledně právního posouzení věci, tedy neexistence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, krajský soud vyslovil souhlas. Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost.

Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), byla podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni vzešel (§ 102 s. ř. s.).

Pokud jde o uplatněné kasační důvody, a tedy i přípustnost kasační stížnosti, pak o ní Nejvyšší správní soud uvážil takto: námitky ve vztahu k neúplnosti dokazování v řízení před žalovaným, k nedostatkům odůvodnění rozhodnutí žalovaného a k absenci posouzení překážek vycestování v rozhodnutí žalovaného i soudu nenalézají oporu v žádném z žalobních bodů (důvodů, které stěžovatel uvedl jako ty, pro něž napadl žalobou rozhodnutí žalovaného), a podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je v této části kasační stížnost nepřipustná. Stěžovatel totiž nemůže uplatnit proti žalovanému námitky až v kasační stížnosti bez toho, že by je řádně uplatnil již v žalobě proti jeho rozhodnutí. Neuplatnil-li je před krajským soudem, nemůže je tedy přípustně uplatnit nyní před Nejvyšším správním soudem.

Pokud jde o námitku splnění podmínek pro udělení politického azylu, zde Nejvyšší správní soud při samé hranici zachování rovného procesního postavení obou účastníků řízení připustil tuto námitku jako podanou v souladu se s. ř. s., neboť stěžovatel míří na nedůvodnou aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť má za to, že byl v zemi svého původu pronásledován. V samé podstatě věci setrvává na svém tvrzení, že pronásledování mafií, zločineckými strukturami, zakládá důvod pro udělení azylu v České republice. Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že v kasační stížnosti stěžovatel uvádí nová tvrzení, o něž opírá důvodnost svého přesvědčení, přičemž v rozsahu těchto nových tvrzení (totiž že pokud se stěžovatel obracel na státní orgány země původu, jednalo se též o členy zločineckých struktur, a že státní orgány země původu tolerují zločinecké praktiky soukromých osob) se Nejvyšší správní soud nemůže důvodností aplikace § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zabývat, neboť takováto tvrzení stěžovatel nepředestřel ani v řízení správním, ani v řízení před krajským soudem. Nejvyšší správní soud se proto jako přípustně uplatněnou námitkou může zabývat jediné tvrzenou nezákonností v rozhodnutí krajského soudu, jež měla spočívat v nesprávném posouzení právní otázky, tj., zda skutečnosti stěžovatelem uváděné ve správním řízení naplnily podmínky pro udělení azylu podle § 12 či § 14 zákona o azylu. Tuto námitku lze subsumovat pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., její důvodnost by mohla být shledána, pokud by krajský soud aplikoval nesprávné ustanovení právního předpisu, anebo by je vyložil způsobem, s nímž by se Nejvyšší správní soud nemohl ztotožnit.

Kasační stížností napadený rozsudek tedy Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel (v tomto případě stěžovatel) neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod (písm. a/), nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (písm. b/). Pokud stěžovatel v průběhu správního řízení setrval na konstataci důvodů, pro které o azyl požádal, směřujících k legalizaci pobytu v České republice, za situace, kdy na území České republiky nelegálně pobývá již téměř deset let (od roku 1995), přičemž mu již v minulosti bylo uděleno správní vyhoštění, nemůže být poukaz na potíže se soukromými osobami, které stěžovateli vyhrožovaly a požadovaly po něm peníze, relevantním tvrzením svědčícím o tom, že by mohl být v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, ani že by měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině

nebo pro zastávání určitých politických názorů. Stěžovatel neuvedl, že by hodlal uplatňovat politická práva, že by mu v tom bylo bráněno a že by dokonce byl za jejich uplatňování pronásledován. Tvrdí-li poprvé v kasační stížnosti, že patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur, pak k této skutečnosti nelze přihlídnout, lze však obecně poukázat na setrvalou judikaturu zdejšího soudu, že takové tvrzení je obecně azylově nerelevantní, přičemž i skutečnost, že stěžovatel požádal opakovaně o azyl vždy za situace, až mu hrozí správní vyhoštění, po několika letech pobytu, se nutně muselo v úvaze žalovaného odrazit. Tvrzení, že stěžovatel nenalezl ochranu u státních orgánů země původu, se objevuje poprvé až v kasační stížnosti, nebylo proto předmětem posouzení ani u žalovaného, ani u krajského soudu. Zdejší soud také již v minulosti zřetelně vyjádřil svůj postoj, že o azyl je nutno požádat bezprostředně poté, co k tomu má žadatel příležitost, a to i z hlediska časového (srov. kupř. rozsudek zdejšího soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, přístupný na www.nssoud.cz). Stěžovatel v řízení před žalovaným nepoukazoval na skutečnosti, které by jakkoli mohly odůvodnit jeho případné obavy z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině (jak výše uvedeno, argumentace příslušností k sociální skupině „nečlenů zločineckých struktur“ je zcela lichá) nebo pro zastávání určitých politických názorů. V takovém případě byly důvody k aplikaci § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Posoudil-li tuto otázku krajský soud shodně se žalovaným, pak v tomto jeho posouzení Nejvyšší správní soud pochybení neshledává. Pokud krajský soud shledal správným závěr o důvodnosti aplikace citovaného ustanovení § 16 zákona o azylu, nebylo již důvodu zabývat se jakkoliv splněním podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Pro rozhodování žalovaného o udělení azylu z důvodu předvídaného § 14 zákona o azylu je určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Tyto důvody však při zamítnutí žádosti s poukazem na § 16 odst. 1 písm. g) samostatně zjišťovány nejsou. Obdobně ani žalovaný, ani krajský soud, pokud dospěl k závěru o důvodnosti aplikace § 16 zákona o azylu, nemohl se zabývat posuzováním překážek vycestování, jež mohou být předmětem řízení jedině a pouze, je-li vysloven výrok podle § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu. Nehledě k tomu, že žalobní námitky uplatněné před krajským soudem na překážky vycestování vůbec neměřily, pak při potvrzení správnosti posouzení právní otázky, tedy aplikace § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, není třeba se otázkou překážek vycestování zabývat (srov. též rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45, přístupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud teď na základě shora uvedeného uzavírá, že kasační stížnost není důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této situace se již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo žalovanému. Poněvadž však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 6. 2005, č. j. 60 Az 20/2005 - 57, ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokát JUDr. Petr Knobloch, který zdejšímu soudu vyúčtoval na své odměně 1075 Kč (převzetí a příprava věci spolu s prostudováním soudního spisu). Tato odměna však nemohla být přiznána, neboť podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, je podmínkou pro přiznání odměny ustanovenému advokátu při převzetí zastoupení porada

s klientem. Tato porada s klientem nebyla zástupcem stěžovatele ani tvrzena, proto Nejvyšší správní soud nemohl odměnu za jeden úkon právní pomoci přiznat. Prostudování soudního spisu za situace, kdy kasační stížnost byla sepsána advokátem, kterému stěžovatel udělil plnou moc, žádné další podání ve věci samé již učiněno nebylo, přičemž o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhoduje zpravidla bez nařízení jednání (§ 109 odst. 1 s. ř. s.), nemůže zakládat právo na přiznání odměny ustanovenému advokátu za úkon předvídaný citovaným ustanovením advokátního tarifu a definovaný jako první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Prostudování soudního spisu nelze samostatně odměnit, neboť je v tomto případě nepochybně součástí přípravy zastoupení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. dubna 2006

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu